RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 90.060 van 5 oktober 2000
in de zaak A. 50.767/VII-11.856.

In zake : 1. Piet VAN DER VELDEN
2. de b.v.b.a. VEGRO,
die woonplaats kiezen bij
advocaten H. GEYSKENS, A. VANDEURZEN, A. VAN DER GRAESEN, C. COOMANS en M. BOES,
kantoor houdende te BERINGEN,
Scheigoorstraat 5

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat J. VAN DE VYVER,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Eglantierlaan 1.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Piet VAN DER VELDEN en de b.v.b.a. VEGRO op 22 maart 1993 hebben ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 15 januari 1993 van de minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting, waarbij het beroep dat de tweede verzoekende partij had ingediend tegen het besluit van 16 juli 1992 van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg houdende weigering van de vergunning voor het exploiteren van een zandgroeve gelegen langs de Henisstraat te Tongeren, ongegrond wordt verklaard en het beroepen weigeringsbesluit wordt bevestigd;

Gelet op het arrest nr. 43.153 van 3 juni 1993 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuit-voerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op de beschikking van 6 september 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 17 februari 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 9 maart 2000;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat N. SERVAES die, loco advocaat J. VAN DE VYVER verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Feiten

Overwegende dat de feitelijke gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 8 januari 1992 dient de eerste verzoeker voor de b.v.b.a. VEGRO een milieuvergunningsaanvraag in bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg, met het oog op de exploitatie van een zandgroeve op het voormelde adres.

De inrichting is overeenkomstig de bepalingen van het gewestplan Sint-Truiden-Tongeren, vastgesteld bij koninklijk besluit van 5 april 1977, gelegen in ontginningsgebied met als nabestemming recreatiegebied.

In de aanvraag wordt uiteengezet op welke wijze het zand zal worden ontgonnen en welke maatregelen door de exploitant zullen worden genomen om de hinder van de ontginningsactiviteiten te beperken.

1.2. Tijdens het openbaar onderzoek worden ongeveer tachtig bezwaarschriften ingediend door omwonenden, en ook een "gezamenlijke klacht" door de Stedelijke Adviesraad Leefmilieu.

1.3. Op 16 juli 1992 weigert de bestendige deputatie de gevraagde vergunning.

1.4. Tegen dit weigeringsbesluit stelt de eerste verzoeker beroep in op 14 augustus 1992.

1.5. In het kader van de beroepsprocedure worden de volgende adviezen verleend :

a) Op 5 oktober 1992 adviseert het bestuur ruimtelijke ordening gunstig :

"De inrichting is overeenkomstig het gewestplan St.Truiden-Tongeren (K.B. dd. 5 april 1977) gelegen in ontginningsgebied met nabestemming recreatie. Het volledige terrein (zoals op het gewestplan voorzien) grenst in het W. aan een woongebied en in het N. en het O. aan een woonuitbreidingsgebied.

Voor het betrokken gebied bestaat geen gemeentelijk plan van aanleg. De bouwaanvraag werd gunstig geadviseerd mits gefaseerd gewerkt wordt en de nabestemming gerealiseerd wordt.

Gelet op de verenigbaarheid van de inrichting met de voor het terrein geldende planologische voorschriften, wordt over de aanvraag een gunstig advies uitgebracht.

De voorstellen van de voorwaarden, nodig om de hinder van de inrichting te beperken tot een voor de woonomgeving aanvaardbaar niveau, behoort tot de bevoegdheid van het Bestuur milieu-vergunningen".

b) Het advies van 26 oktober 1992 van het bestuur milieuvergunningen is ongunstig :

"Overwegende dat het bedoeld ontginningsgebied werd ingekleurd aansluitend bij een plaatselijke dakpannenfabriek, waarvan de uitbating reeds geruime tijd werd gestopt;

Overwegende dat de inkleuring ontginningsgebied volgens het gewestplan gericht was op de oppervlakkige ontginning van de dagzomende ± 6 m dikke leemlaag, wat samenging met het afgraven van een glooiing in het landschap;

Overwegende dat die ontginning in functie van de realisatie van bestemming recreatie en in functie van de integratie in het omgevend landschap geen opvulling behoeft;

Overwegende dat de huidige aanvraag gericht is op de ontginning van zand, en bijgevolg in strijd is met de bestemming ontginningsgebied zoals voorzien volgens het gewestplan;

Overwegende dat de ontginning van leem op enkele percelen na (vnl. 193c, 194b en 195b) volledig werd uitgevoerd;

Overwegende dat voor de nog beperkte hoeveelheid aanwezig leem geen duidelijke afzetmogelijkheid of bestemming voorhanden is;

Overwegende dat het aangevraagde terrein rechtstreeks paalt aan de achtertuin van een 25-tal woonhuizen, dat in de onmiddellijke omgeving belangrijke woonkernen aanwezig zijn;

Overwegende dat het aangevraagde terrein in zijn huidige toestand (begroeid met struiken en doorkruist met paden) kan fungeren als een rust- en wandelgebied, wat volledig in overeenstemming is met de bestemming recreatie volgens het gewestplan;

Overwegende dat de aangevraagde activiteit à rato van een ontginningsritme van 20.000 m^3/jaar, een exploitatietermijn van ruim 30 jaar impliceert;

Overwegende dat een duidelijk afwerkingsplan dat de bestemming recreatie respecteert en uitvoert, ontbreekt;

Overwegende dat het volledig ontginningsgebied ruim 10 ha groot is, dat met de huidige aanvraag, die een andere ontginning beoogt dan die voorzien volgens het gewestplan, de MER-plicht wordt omzeild, dat gezien de oppervlakte van het volledig ontginningsgebied de MER-plicht dient van toepassing gesteld;

Overwegende dat temidden van het aangevraagde terrein nl. op de percelen 198c en 255b (niet behorend tot de huidige aanvraag) waar in het verleden toch zand werd ontgonnen, een klasse III-stortplaats in uitbating is;

Overwegende dat die Klasse III-stortplaats werd vergund met het oog op dringend landschapsherstel, dat de geringe aanvoer van opvulmaterialen de opvulling vertraagt;

Overwegende dat het ontginnen van zand maar zou kunnen aanvaard worden op basis van een ontginningsbeleidsplan dat de richtlijnen vastlegt voor een milieuverantwoord grondstoffenbeleid in het Vlaamse Gewest;

Overwegende dat de huidige ontginningsreglementering enkel gericht is op de organisatie van een maximale exploitatie van bestaande ontginningsgebieden, en onvoldoende rekening houdt met milieutechnische- en hygiënische aspecten;

Overwegende dat de aanvraag bijgevolg ook vanuit leefmilieustandpunt ongunstig dient beoordeeld te worden;

Overwegende dat gelet op de stedenbouwkundige onverenigbaarheid enerzijds en de onverenigbaarheid met het leefmilieu anderzijds de door de beroeper aangevoerde argumentatie als ongegrond dient te worden beschouwd".

c) Op 13 november 1992 adviseert de gewestelijke milieuvergunningscommissie het beroep gedeeltelijk gegrond te verklaren en de gevraagde vergunning te verlenen, behoudens voor wat betreft de percelen die onmiddellijk palen aan de achtertuinen van een 25-tal woningen langs de Henisstraat.

Dit advies steunt op de volgende motieven :

"Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een totale voor winning bestemde oppervlakte van 7ha 65a 72ca en derhalve buiten het toepassingsgebied valt van het besluit van 23 maart 1989 van de Vlaamse

Executieve houdende organisatie van de milieueffect-beoordeling van bepaalde categorieën van hinderlijke inrichtingen;

Overwegende dat het voormelde ongunstige advies van het Bestuur Milieuvergunningen in hoofdzaak is gesteund enerzijds op de zogenaamde strijdigheid van de gevraagde zandwinning met de bestemming ontginningsgebied zoals voorzien volgens het gewestplan en anderzijds op het feit dat de huidige ontginningsreglementering enkel gericht zou zijn op de organisatie van een maximale exploitatie van bestaande ontginningsgebieden waarbij onvoldoende rekening zou worden gehouden met milieutechnische en hygiënische aspecten;

dat uit het advies van het ter zake bevoegde Bestuur Ruimtelijke Ordening evenwel blijkt dat de gevraagde inrichting wel degelijk verenigbaar is met de voor het terrein geldende planologische voorschriften; dat wat de eigenlijke milieutechnische en milieu-hygiënische aspecten betreft in dit geval dient melding gemaakt van het feit dat het aangevraagde terrein rechtstreeks paalt aan de achtertuin van een 25-tal woonhuizen gelegen langsheen de Henisstraat; dat de terreinen waarop de ontginning zou gebeuren zich uitstrekken tot amper circa 20 m van sommige woningen; dat de ontginningswerkzaamheden op dergelijke korte afstand onvermijdelijk aanleiding zullen geven tot overdreven geluidshinder; dat om deze redenen de gevraagde vergunning niet kan worden verleend voor de kadastrale percelen palend aan voormelde achtertuinen, te weten de kadastrale percelen, afdeling 7, sectie A, perceelnrs. 238b, 238c, 240a, 241, 254c, 253a en 255a, alsmede afdeling 5, sectie B, perceelnr. 199b;

Overwegende dat temidden van het aangevraagde terrein nl. op de kadastrale percelen 198c (afdeling 5, sectie B) en 255b (afdeling 7, sectie A) (niet behorend tot de huidige aanvraag) waar in het verleden toch zand werd ontgonnen, een tot 14 mei 1992 vergunde klasse III-stortplaats in uitbating is;

Overwegende dat voor de ontginning van de toegelaten percelen een faseringsplan dient opgemaakt en geëerbiedigd, derwijze dat in ontginning genomen gronden fasegewijze volgens de vordering van de ontginningswerkzaamheden en binnen 3 jaar terug opgevuld en afgewerkt zijn tot het basisniveau van de totale kleilaag;

Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie, mits naleving van de op te leggen milieuvergunningsvoorwaarden, tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt behoudens voor wat betreft de reeds eerder geciteerde kadastrale

percelen palend aan de achtertuinen van de nabijgelegen woningen;
(...)
Overwegende dat de aanspraken en de bezwaren aangehaald door de beroepindiener als volgt kunnen worden geëvalueerd :
- de hinder afkomstig van aan- en wegrijdende lastwagens kan inderdaad worden beperkt tot een aanvaardbaar niveau door de aanleg en gebruik van een alternatieve in- en uitrit over de naburige kadastrale percelen, afdeling 5, sectie B, perceelnrs. 213 en 214;
- de gevraagde exploitatie is inderdaad verenigbaar met de stedenbouwkundige en ruimtelijke voorschriften".

De volgende bijzondere milieuvergunningsvoorwaarden worden voorgesteld :

"a) de taluds van de groeve mogen een helling hebben van maximum 45° ten opzichte van de horizontale;
b) een beschermingsstrook van ten minste 5 m breedte, horizontaal gemeten, gelegen tussen de bovenste rand van de groeve enerzijds en de aangrenzende percelen die geen eigendom zijn alsmede de kadastrale percelen afdeling 5, sectie B, perceelnr. 199b en afdeling 7, sectie A, perceelnrs. 238b, 238c, 240a, 241, 253a, 254c en 255a anderzijds, dient onaangetast gelaten;
c) het aan- en uitrijden van de lastwagens mag enkel gebeuren via een door toedoen en op kosten van de exploitant op de kadastrale percelen afdeling 5, sectie B, perceelnrs. 213 en 214 aan te leggen toegangsweg;
d) de fasegewijze in ontginning genomen gronden dienen binnen een termijn van maximum 3 jaar terug opgevuld tot het basisniveau van de totale kleilaag;
e) vóór de aanvang van de ontginningswerkzaamheden dient aan de toezichthoudende ambtenaar een werkplan ter goedkeuring voorgelegd waarin inzonderheid de fasering van de ontginningswerkzaamheden enerzijds en van de opvulling tot het basisniveau van de totale kleilaag en afwerking, met in achtname van de nabestemming anderzijds, is vastgelegd".

d) Blijkens de weergave ervan in voormeld advies, luidt het advies van het bestuur natuurlijke rijkdommen en energie gunstig, op voorwaarde dat ten overstaan van de aangrenzende percelen een

beschermingsstrook van tenminste vijf meter breed "onaangetast" wordt gelaten.

1.6. Met het bestreden besluit van 15 januari 1993 wordt het beroep ongegrond verklaard en de gevraagde vergunning integraal geweigerd.

Dit besluit steunt voornamelijk op de volgende motivering :

"Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een totale voor winning bestemde oppervlakte van 7ha 65a 72ca maar dat het volledige op het gewestplan aangeduide ontginningsgebied ruim 10 ha groot is;

Overwegende dat het voormelde ongunstige advies van het Bestuur Milieuvergunningen in eerste instantie is gesteund op de zogenaamde strijdigheid van de gevraagde zandwinning met de bestemming ontginningsgebied zoals voorzien volgens het gewestplan; dat uit het advies van het ter zake bevoegde Bestuur Ruimtelijke Ordening evenwel blijkt dat de gevraagde inrichting wel degelijk verenigbaar is met de voor het terrein geldende planologische voorschriften; dat het voormelde ongunstige advies van het Bestuur Milieuvergunningen verder evenwel ook steunt op het feit dat de huidige ontginningsreglementering enkel gericht is op de organisatie van een maximale exploitatie van bestaande ontginningsgebieden waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met milieutechnische en hygiënische aspecten; dat wat de eigenlijke milieutechnische en milieuhygiënische aspecten betreft in dit geval dient melding gemaakt van het feit dat het aangevraagde terrein rechtstreeks paalt aan de achtertuin van een 25-tal woonhuizen gelegen langsheen de Henisstraat; dat de terreinen waarop de ontginning zou gebeuren zich uitstrekken tot amper circa 20 m van sommige woningen; dat de ontginningswerkzaamheden op dergelijke korte afstand onvermijdelijk aanleiding zullen geven tot overdreven geluidshinder;

Overwegende dat temidden van het aangevraagde terrein nl. op de kadastrale percelen 198c (afdeling 5, sectie B) en 255b (afdeling 7, sectie A) (niet behorend tot de huidige aanvraag) waar in het verleden toch zand werd ontgonnen, een tot 14 mei 1992 vergunde klasse III-stortplaats in uitbating is;

Overwegende dat een duidelijk afwerkingsplan ontbreekt dat de nabestemming recreatie respecteert en realiseert;

Overwegende dat volgens het advies van het Bestuur Ruimtelijke Ordening vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten gesteld kan worden dat de exploitatie van de inrichting die het

voorwerp van de voormelde milieuvergunningsaanvraag uitmaakt, verenigbaar is met voormelde ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie, zelfs mits naleving van de op te leggen milieuvergunningsvoorwaarden, niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat de aanspraken en de bezwaren aangehaald door de beroepsindiener als volgt kunnen worden geëvalueerd :

- de hinder afkomstig van aan- en wegrijdende lastwagens kan inderdaad worden beperkt tot een aanvaardbaar niveau door de aanleg en gebruik van een alternatieve in- en uitrit over de naburige kadastrale percelen, afdeling 5, sectie B, perceelnrs. 213 en 214;
- de gevraagde exploitatie is inderdaad verenigbaar met de stedenbouwkundige en ruimtelijke voorschriften";

2. Ontvankelijkheid van het beroep

Overwegende dat de eerste verzoeker niet de rechtsadressaat is van de bestreden weigeringsbeslissing; dat hij niet over de vereiste hoedanigheid beschikt om de vernietiging van dat besluit te benaarstigen; dat het beroep in zijnen hoofde dan ook onontvankelijk is;

3. Gegrondheid van het beroep

3.1. Standpunten van de partijen

Overwegende dat deze als volgt kunnen worden samengevat :

3.1.1. Het enig middel is als volgt geformuleerd :

"De bestreden vergunning schendt de artikels 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en de artikels 1 en 2 van de wet houdende organisatie van de Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw van 29 maart 1962 en het motiveringsbeginsel.

a. Eerste onderdeel

Doordat het bestreden besluit op zeer oneven-wichtige wijze de adviezen heeft afgewogen en klaar-blijkelijk één enkel ongunstig advies heeft aangewend om de vergunning te weigeren, daar waar de meeste adviezen gunstig waren, en hij de vergunning geweigerd heeft zonder enige uitleg waarom wordt afgeweken van de gunstige adviezen.

De tegenpartij moet haar beslissing funderen op regelmatig vastgestelde feiten en toepasselijke rechtsregels en de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheid motiveren.

Dit is in casu niet gebeurd.

Gedurende de ganse aanvraagprocedure werden heel wat adviezen ingewonnen. Alle adviezen bleken positief te zijn behalve het advies van 26 oktober 1992 van het Bestuur Milieuvergunningen.

Er is immers een gunstig advies van het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie van de Administratie voor Economie van het departement van Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden.

Daarnaast is er het gunstig advies van het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening van AROHM dd. 5 oktober 1992 waarin duidelijk gesteld wordt dat het betreffende gebied volgens het Gewestplan St.Truiden/Tongeren, vastgesteld bij K.B. van 5 april 1977, zich situeert in een ontginningsgebied met nabestemming recreatiegebied.

Volgens het advies van het Bestuur Ruimtelijke Ordening is er vanuit Stedenbouwkundig en Ruimtelijk oogpunt geen enkel bezwaar tegen het verlenen van de betreffende vergunning.

Bovendien is het advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie dd. 13 november 1992 positief in die zin dat zij adviseert het beroep gegrond te verklaren en zodoende de beslissing van de Bestendige Deputatie op te heffen onder een aantal vergunningsvoorwaarden waaronder een beschermingsstrook van ten minste 5 meter breedte, gelegen tussen de bovenste rand van de groeve enerzijds en de aangrenzende percelen die geen eigendom zijn van verzoekende partijen. Verzoekende partij heeft zich hiermee akkoord verklaard op de hoorzitting van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie.

Al deze gunstige adviezen werden niet op een deugdelijke manier besproken in de bestreden beslissing, althans werd niet gemotiveerd waarom van deze gunstige adviezen afgeweken is.

Nochtans is volgens vaste rechtspraak van de Raad van State vereist dat indien adviezen uiteenlopend zijn, duidelijk moet worden gemaakt waarom het ene advies wel en het andere niet wordt opgevolgd.

De motivering in het bestreden besluit is geenszins concreet en precies en houdt geen voldoende rekening

met de argumenten, ingeroepen door eerste verzoekende partij.

In dit bestreden besluit worden immers stijlformules gebruikt, welke geenszins voldoen aan de motiveringsplicht.

Immers wordt op bladzijde 5 van de bestreden beslissing gesteld :

> 'Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt, door de gevraagde exploitatie, zelfs mits naleving van de op te leggen milieuvergunningsvoorwaarden, niet tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt'.

Bovendien steunt het bestreden besluit niet op rechtens en feitelijk aanvaardbare motieven, aangezien in het bestreden besluit niet voldoende geantwoord wordt op de bezwaarschriften van eerste verzoekende partij.

De voornaamste milieuhinder die zou kunnen veroorzaakt worden is immers geluidshinder, welke echter tot een aanvaardbaar niveau kan beperkt worden doordat de vrachtwagens een alternatieve toegangs- en uitgangsweg naar en van de zandgroeven zullen volgen.

Op basis van de bijgebrachte stukken (st. 7 met bijlagen) is duidelijk dat de aangrenzende eigenaars bereid zijn om de betreffende percelen aan verzoekende partij te verkopen, zodat een nieuwe toegangsweg kan aangelegd worden.

In het bestreden besluit werd enkel melding gemaakt van dit bezwaar, doch werd nergens aangeduid waarom een vergunning niet zou kunnen verleend worden indien het alternatieve tracé zou aangelegd worden, wat kan opgelegd worden in milieuvergunningsvoorwaarden.

Bovendien is het ongunstig advies van het Bestuur Ruimtelijke Ordening vertrokken vanuit een verkeerd standpunt aangezien zij ervan uitgingen dat (de) milieuvergunningsaanvraag strijdig zou zijn met de bestemming ontginningsgebied, zoals voorzien volgens het Gewestplan.

Dit uitgangspunt is volledig verkeerd en kan dan ook geen grondslag zijn van een besluit tot weigering van het beroep.

b. Tweede onderdeel

Doordat het bestreden besluit heeft nagelaten te onderzoeken of de nadelen die voor de omgeving en voor de natuur zullen ontstaan tengevolge van de exploitatie, niet kunnen vermeden worden door het opleggen van voorwaarden.

De Milieuvergunningscommissie heeft in haar advies dd. 13 november 1992 immers de milieuvergunningsaanvraag gunstig geadviseerd op grond van enkele voorwaarden. Nergens in het bestreden besluit is onderzocht waarom deze milieuvergunningsvoorwaarden niet zouden kunnen nageleefd worden en waarom ze niet

zouden opgelegd kunnen worden. Nergens is de impact van deze milieuvergunningsvoorwaarden nagegaan op het leefmilieu.

Nochtans wordt het geluid dat wordt veroorzaakt door de laadschop, welke het zand afgraaft, tengevolge van de talud van de groeven, die een maximum helling mogen hebben van 45°, volledig over de huizen weerkaatst. Bovendien wordt door het aanleggen van een beschermingsstrook van tenminste 5 meter de geluidslast aanzienlijk verminderd, wat kan aangetoond worden door deskundige metingen.

Dat met deze feitelijke overwegingen echter geenszins rekening werd gehouden in het bestreden besluit, waarin nergens is aangeduid waarom van het advies van de Milieuvergunningscommissie werd afgeweken.

c. Derde onderdeel

Doordat het bestreden besluit tot gevolg heeft dat elke uitbating betreffende de percelen verboden is wat tegenstrijdig is met het Gewestplan St.Truiden/Tongeren, vastgelegd bij K.B. van 5 april 1977.

Dat immers uit het advies van het bevoegde Bestuur Ruimtelijke Ordening blijkt dat de gevraagde inrichting wel degelijk verenigbaar is met de voor het terrein geldende planologische voorschriften.

Dat geen enkel belang heeft of het gaat om een ontginning van leem of een ontginning van zand.

Dat er reeds vroeger een exploitatievergunning voor ontginning werd afgeleverd.

Dat derhalve de weigering van het bestreden besluit met zich meebrengt dat de bestemming van het Gewestplan gewijzigd wordt, wat een schending inhoudt van artikel 2 van de Stedenbouwwet.

Dat immers een bouwvergunning werd afgeleverd tot het wijzigen van het reliëf van de bodem, welke echter, gelet op het bestreden besluit, niet zou kunnen gebruikt worden, aangezien de exploitatie geweigerd wordt".

3.1.2. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord :

"1. In een eerste onderdeel werpen verzoekers op dat zonder enige uitleg werd afgeweken van de gunstige adviezen.

Ter zake moge verwezen worden naar het bestreden besluit.

Uit de derde overweging van het bestreden besluit blijkt dat de diverse gemotiveerde adviezen in de mate zij strijdig waren, wel degelijk werden getoetst en om welke reden deze gunstige adviezen, niet konden gevolgd worden :

'dat het voormelde ongunstige advies van het Bestuur Milieuvergunningen verder evenwel ook

steunt op het feit dat de huidige ontginnings-reglementering enkel gericht is op de organisatie van een maximale exploitatie van bestaande ontginningsgebieden waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met milieutechnische en hygiënische aspecten; dat wat de eigenlijke milieutechnische en milieuhygiënische aspecten betreft in dit geval dient melding gemaakt van het feit dat het aangevraagde terrein recht-streeks paalt aan de achtertuin van een 25-tal woonhuizen gelegen langsheen de Henisstraat; dat de terreinen waarop de ontginning zou gebeuren zich uitstrekken tot amper circa 20 m van sommige woningen; dat de ontginningswerkzaamheden op dergelijke korte afstand onvermijdelijk aanlei-ding zullen geven tot overdreven geluidshinder'.

Bovendien verwijst de Gemeenschapsminister naar de toestand ter plaatse waar thans een stortplaats in uitbating is ingevolge een vroegere beperkte zand-winning om te stellen 'dat een duidelijk afwerkings-plan ontbreekt dat de nabestemming recreatie respec-teert en realiseert'.

De overheid kan ook niet worden verplicht om elk advies dat niet wordt gevolgd, uitdrukkelijk te weerleggen in de beslissing. Het volstaat dat uit de beslissing duidelijk blijkt om welke redenen de overheid oordeelde te moeten afwijken van het advies (VAN MENSEL, A., De Formele Motiveringsplicht, TBP, p. 386).

Waar verzoekende partijen opwerpen dat 'nergens wordt aangeduid waarom een vergunning niet zou kunnen verleend worden indien het alternatieve tracé (voor vrachtwagens) zou aangelegd worden wat kan opgelegd worden in milieuvergunningsvoorwaarden', dient gesteld dat het bestreden besluit verwees naar de hinder van de ontginningswerken zelf, op amper 20 m. van de woningen (+/- 25), om te stellen dat deze korte afstand onvermijdelijk tot een overdreven hinder moet leiden, hetgeen geenszins als een kenne-lijk onredelijke beoordeling kan worden beschouwd.

De overdreven hinder voor de omwonenden door de ontginningswerkzaamheden, zal uiteraard niet worden weggenomen door de aanleg van de door verzoekers voorgestelde alternatieve toegangsweg, die verzoekers voorstellen te zullen aanleggen op de door hen aan te kopen terreinen.

2. In een tweede onderdeel stellen verzoekers dat het bestreden besluit zou hebben nagelaten te onder-zoeken of de nadelen die voor de omgeving en voor de natuur zullen ontstaan tengevolge van de exploitatie, niet kunnen vermeden worden door het opleggen van voorwaarden.

Verzoekers menen dat 'het geluid dat wordt veroor-zaakt door de laadschop, welke het zand afgraaft, tengevolge van de talud van de groeven, die een maximum helling mogen hebben van 45°, volledig over

de huizen weerkaatst. Bovendien wordt door het aanleggen van een beschermingsstrook van tenminste 5 meter de geluidslast aanzienlijk verminderd, wat kan aangetoond worden door deskundige metingen'.

Verzoekers blijven echter in gebreke deze stelling te staven.

De appreciatie door de Gemeenschapsminister kan zeker niet als kennelijk onredelijk worden aangezien.

3. In een derde onderdeel stellen verzoekende partijen nog dat de beslissing 'tot gevolg heeft dat elke uitbating betreffende de percelen verboden is wat tegenstrijdig is met het Gewestplan St. Truiden/Tongeren, vastgelegd bij K.B. van 5 april 1977' en 'dat derhalve de weigering van het bestreden besluit met zich meebrengt dat de bestemming van het Gewestplan gewijzigd wordt, wat een schending inhoudt van artikel 2 van de Stedenbouwwet'.

De bestemming in het gewestplan brengt niet mee dat op grond hiervan in alle omstandigheden een bouw- en/of exploitatievergunning moet afgeleverd worden. Het verwerven van een bouwvergunning impliceert evenmin dat een exploitatievergunning noodzakelijkerwijze moet worden afgeleverd.

Het bestreden besluit stelt overigens expliciet dat de gevraagde inrichting wel degelijk verenigbaar is met de voor het terrein geldende planologische voorschriften".

3.1.3. De tweede verzoekende partij stelt nog in haar memorie van wederantwoord :

"A. Wat betreft het eerste middel - eerste onderdeel

Over dit onderdeel kan opgemerkt worden hetgeen volgt :

Het bestreden besluit steunt essentieel op een negatief advies van het bestuur Milieuvergunningen. Hiervoor werd reeds opgemerkt dat dit negatief advies op een aantal punten feitelijk onjuist is, nl. in zoverre voorgehouden wordt dat de bestemming ontginningsgebied enkel gericht zou zijn op het weghalen van de leem en niet van het zand, wat niet alleen geen enkele steun vindt in de toepasselijke stedenbouwkundige voorschriften maar reeds door de feitelijke toestand wordt tegengesproken.

Het bezwaar dat het terrein onmiddellijk zal palen aan de achtertuin van een 25 tal woonhuizen werd meer dan voldoende opgevangen door het standpunt van de gewestelijke milieuvergunningscommissie dat voorstelde de milieuvergunning te weigeren voor een aantal percelen waardoor de afstand tussen de belendende woonhuizen en de ontginning van 20 op 160 meter zou worden gebracht.

Het argument dat de huidige ontginningsreglementering enkel gericht is op de organisatie van een

maximale exploitatie van het bestaande ontginningsgebied en onvoldoende rekening houdt met de milieutechnische en hygiënische aspecten, voor zover dit standpunt al juist zou zijn, is een standpunt van algemene aard waarbij het bestuur Milieuvergunningen geenszins aantoont in welke mate dit algemene en volgens haar negatieve standpunt in het concrete geval tot voor het milieuambt onaanvaardbare toestanden zou leiden. Er wordt niet gesteld dat de voorgestelde exploitatiewijze nadelig zou zijn voor het grondwater. Evenmin wordt gezegd dat er problemen zouden zijn met betrekking tot andere aspecten van het leefmilieu tengevolge van de wijze van exploitatie. Gemakshalve wordt maar volledig uit het oog verloren dat wanneer grondstoffen aanwezig zijn, het zich opdringt dat deze op een optimale wijze worden geëxploiteerd. En dat niet een ontginning plaatsvindt die met dit aspect geen rekening houdt. Het valt bovendien ook op dat met dit advies het Bestuur Milieuvergunningen zich op het terrein begeeft van het Bestuur Natuurlijke Rijkdommen, dat terzake wel een gunstig advies had verleend. Men kan moeilijk volhouden in het licht van de motiveringsplicht is zoals deze met name geformuleerd wordt door de artikels 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 dat het bestreden besluit een afdoende motivering is. Een tendentieuze en feitelijk in belangrijke mate onjuist advies van het Bestuur Milieuvergunningen wordt aangegrepen om de gunstige adviezen van de andere adviserende overheden terzijde te schuiven en bovendien wordt niet uitgelegd waarom het voorwaardelijke en zoals hiervoren aangetoond gedeeltelijk gunstig en gedeeltelijk ongunstig advies van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie niet kon worden gevolgd. In dat opzicht dient dan ook gesteld dat het eerste onderdeel van het eerste middel gegrond is en dat met name aan de motiveringsplicht werd tekort geschoten.

B. Tweede onderdeel van het eerste middel.

Zelfs al zou de oorspronkelijke vergunningsaanvraag als zodanig niet in zijn totaliteit kunnen worden ingewilligd, dan nog heeft de minister klaarblijkelijk niet onderzocht of door het opleggen van gepaste voorwaarden niet aan de eventuele milieuhinder zou kunnen worden tegemoet gekomen. Deze oefening werd precies gedaan door de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie die op grond van een degelijk onderzoek van het dossier klaarblijkelijk tot de bevinding is gekomen dat de aanvraag gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet kon worden ingewilligd. Over dit genuanceerde en wel overwogen standpunt wordt door de minister met geen woord gerept althans niet om dit standpunt te weerleggen. Derhalve dient ook het tweede onderdeel van het eerste middel als gegrond beschouwd te worden.

C. Derde onderdeel van het eerste middel.

Het naast elkaar bestaan van de verschillende vergunningstelsels betekent niet dat de Overheid die uitspraak te doen heeft in het kader van een vergunningsaanvraag geen rekening moet houden met voorschriften dat in het kader van een ander vergunningensysteem tot stand gebracht is (lees : zijn).

Uw raad heeft reeds geoordeeld dat bij het treffen van beschermingsmaatregelen in het kader van de wet van 7.08.1931 tot bescherming van monumenten en landschappen de bevoegde Overheid rekening dient te houden met de bestemmingen die door de gewestplannen worden opgelegd, dermate dat het beschermingsbesluit niet onmogelijk maakt wat het gewestplan als zodanig toelaat. Er is niet alleen de bindende kracht van de gewestplannen die zich opdringt aan de Overheid en waarbij zij rekening te houden hebben bij het nemen van individuele besluiten. Gewezen moet ook worden op het beginsel van de proportionaliteit, hetgeen betekent dat een bestuur niet een zodanig standpunt mag innemen dat daardoor de normale werking van een ander bestuur onmogelijk wordt. Toegepast op voorliggend geval kan men het volgende stellen.

Het gewestplan heeft onbetwist een bestemming 'ontginning' voorzien en het bestreden besluit maakt deze bestemming onmogelijk en laat enkel het behoud van de bestaande bestemming toe. Dit is dus als zodanig klaarblijkelijk in strijd met de bestemming die het gewestplan opgeeft, zonder dat hierover een uitleg wordt gegeven. Niet alleen miskent op deze wijze het bestreden besluit de bindende kracht van het gewestplan Tongeren-Sint-Truiden, bovendien en in de mate dat het een marge van appreciatiebevoegdheid overlaat aan de Overheid bevoegd in het kader van het milieuvergunningsdecreet, is van deze bevoegdheid en van deze discretionaire bevoegdheid een zodanig gebruik gemaakt dat het de grenzen van het proportionaliteitsbeginsel te buiten is gegaan. In beide opzichten dient te worden gesteld dat ook het derde onderdeel van het middel gegrond is";

3.2. Bespreking

3.2.1. Overwegende, met betrekking tot het eerste en het tweede onderdeel van het middel, dat het bestreden besluit wel degelijk rekening houdt met het stedenbouwkundig advies van het bestuur ruimtelijke ordening, waar het, met dat bestuur, en tegen het advies van het bestuur milieuvergunningen in, aanneemt dat de aanvraag verenigbaar is met de ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften; dat dit besluit ook expliciet instemt met de stelling van de verzoekende partijen dat de hinder

afkomstig van de vrachtwagens beperkt kan worden tot een aanvaardbaar niveau; dat het bestreden besluit ook aansluit bij het advies van de gewestelijke milieuvergunningscommissie, waar het, met die commissie, ervan uitgaat dat de ontginningswerkzaamheden op percelen palend aan een 25-tal woonhuizen, en op amper circa 20 meter van sommige woningen, onvermijdelijk aanleiding zullen geven tot overdreven geluidshinder; dat die geluidshinder uiteraard uit meer bestaat dan deze veroorzaakt door aan- en afrijdende vrachtwagens; dat die hinder natuurlijk op de eerste plaats haar oorsprong vindt in het gebruik van de machines, voornamelijk de laadschop; dat overduidelijk hierin het motief van de weigering gelegen is en dat de motivering in haar totaliteit gelezen afdoende dit motief verwoordt; dat dit weigeringsmotief, gelet op de korte afstand van de betrokken woonhuizen, niet kennelijk onredelijk is, ongeacht de hellingsgraad van het talud en het bestaan van een "beschermingsstrook van 5 meter"; dat hetgeen in het tweede onderdeel wordt geëist, meer is dan het verlenen van de vergunning mits het opleggen van bijzondere milieuvoorwaarden, maar erop neerkomt dat de verwerende partij de aanvraag, wat betreft de percelen waarop ze betrekking heeft, zodanig dient te wijzigen dat die aanvraag kan ingewilligd worden; dat niets de tweede verzoekende partij belette of belet een nieuwe aanvraag in te dienen op andere percelen die verder van de aanwezige woningen zijn gelegen; dat op de verwerende partij niet de rechtsplicht rust om in de plaats van de exploitant diens aanvraag zodanig te wijzigen dat die aanvaardbaar wordt;

3.2.2. Overwegende, wat het derde onderdeel van het enig middel betreft, dat de bestreden weigering geenszins impliceert dat de gewestplanbestemming "ontginningsgebied" onwerkbaar wordt gemaakt of, meer nog, die bestemming wordt gewijzigd; dat een milieuvergunning een andere finaliteit heeft dan de bouwvergunning; dat een

exploitatie die onaanvaardbare hinder voor de omwonenden of het leefmilieu meebrengt, ook al is ze niet strijdig met de planbestemming, krachtens de milieuwetgeving moet geweigerd worden; dat dit geen uitstaans heeft met het "proportionaliteitsbeginsel"; dat overigens uit niets blijkt dat een nieuwe aanvraag, voor gronden van het betrokken gebied, maar verder van de woonhuizen gelegen, zou geweigerd worden; dat trouwens in het verleden reeds een ontginningsvergunning werd verleend voor percelen gelegen in het midden van het ontginningsterrein;

3.2.3. Overwegende dat het enig middel derhalve in geen zijner onderdelen gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op achtduizend frank, komen ten laste van de verzoekende partijen, elk voor de helft.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijf oktober tweeduizend, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A.-M. GOOSSENS. **M.-R. BRACKE.**